

աշխատած, արտագրած ատենը չի վերալուծեր ինքնինքը, բայց աշխատութիւնը լինողցածին պէս կը քննադատէ զայն, կը բաղդատէ ընել ուղածին հետ, Իւրաքանչիւր արուեստագէտ իտեալ մը կը կրէ իր մէջ, որ դո՛ւստուր կը պահանջէ: Ասկից յառաջ կուգայ շարունակական բաղդատութիւն մը ընդմէջ արդէն ձեռք ձգուած

ԼԵՕ ՌՈՒՍՈՒՅԻ

աստիճանին եւ անոր, որուն կ'ուզէ հասնիլ, որուն կարենալ հասնելու վիճակին մէջ կը դգայ ինքնինքը: Ահա թէ ինչու արուեստի գործի մը լաւագոյն քննադատն է անոր ստեղծողը, այսինքն արուեստագէտը նոյն ինքն: Կրնանք ըսել թէ ամէն արուեստագէտի մէջ քննադատ մը կայ, նըմանապէս արուեստագէտ մը կայ ամէն քննադատի մէջ: Երկուքն ալ մեկնապէս կ'ետր իտեալն է, կամ, ինչպէս կ'ըսէ Պ. Թ. Ռիպո, երկուքն ալ «կ'երգեն գործաբանս, կենդանի հետեւաբար բազմա-մասն (complexe) գործ մը»: Իտեալ մը յանալ, զայն սիրել ըսել է արդէն, իսկ զայն հասնալը անով գրաւուի: Եւ որ-չայի աւելի գրաւուած ըլլալ մարդ իտեալով մը այնքան աւելի դերաւ կրնայ զայն ինքնինքն արտայայտել:—Արուեստագէտը ստեղծումով մը քննադատը խրատներով եւ բանաձեւերով: Երկուքն ալ երեւակայութեան մէջ կը առաւանդին: Ծառ մեծ է երեւակայութեան դերը արուեստին մէջ, ուն է արուեստագէտին տաղանդին աղբիւրը, անոր յուզումներուն, զգացումներուն աղբիւրը, ան է որ կը ստեղծէ անոր կոչումը, երեւակայութեան մէջն է որ կը քաղէ արուեստագէտը իր լոյսերը եւ ստեղծները իր տրամաշարժով: Եւ իր բարձր ներդրանքովութիւնները ու առնակները շարժումները: Բայց երեւակայութիւնը մարդկային մտքին terra incognita (անծանօթ երկիր) մըն է տակաւին, հազիւ կը բացուի վարացիներ որ կը ծածկէ մերմէ անոր բոլոր ինքնաբերական դրոշմը: Ի զօր յորանք պիտի չըլլաւ մէկը եթէ երեսուկայութեան արուեստին մէջ ունեցած դերն ուսումնասիրութեան տար ինքնինքը:

* Դառնանք Ռոստոմովին եւ ջանանք ամփոփել իր գաղափարները արուեստի մասին: Երգչայա-Ռոստոմովին առաջինը չ'ուրանար արուեստը, միայն արդի արուեստին աղբիւրները կը մասնանշէ, մեր ժամանակի արուեստը սիրել ճամբու մը մէջ մտած կը նկատէ: Կ'ուզէ որ արուեստը ամէն մարդու հասանելի ըլլայ, կ'ուզէ որ մարդկային կեանքին արարչական մէկ ուղիք ըլլայ ան, կատարելագործման միջոց մը ըլլայ մարդկութեան համար, օգնէ՛ աշխարհի մէջ սէրը, եղբայրութիւնը եւ երջանկութիւնը իրագործելու: «Արուեստին նպատակն է տրամադրութեան սահմանէն դուրս գալու անհատի փոխանցել սա՛ ճշմարտութիւնը:—Մարդու երջանկութիւնը իրենց եղբայրութեան մէջ կը կայանայ»: Կ'ընդունիմ այս գաղափարները, — պայտապահելով հանգրձան արուեստագէտին արուեստագիտական ազատութիւնը, այսինքն իր հոգի, որովհետեւ կը կարծում թէ արուեստական ազատութիւնը արուեստագէտին ձեռքը պէտք է որ նպատակ մը ըլլայ, այլ միջոց մը միայն, եւ թէ արուեստագէտին իր հոգի պահուած ազատութիւնը ուրիշ բան չէ բայց եթէ միջոց մը ուժեղ եւ մնացուն գործեր արագորդելու, եւ այդպէսով, օգտակար ըլլալու մարդոց: Ասկէ զատ, արուեստագէտը արուեստի գործ մը արագորդելու իր մտադրութեան մէջ պէտք է աշխատի ոչ թէ ինքզինքնին ալ ամենուն համար: Իր քննադատն է անկեղծ եւ անձնական ըլլալ իր գործի, այնքան աւելի կը թափանցէ միտքերէն ներս, այնքան աւելի անհատներ կ'արթննին, աւելի միտքեր կը բարեփոխուին, աւելի գաղափարներ կը ծննդն, աւելի մարդկային է եւ տիեզերական: Եւ որ պէս զի արուեստագէտները, բանաստեղծ, իրաւաստներ, հոգեբան, լայնական կըրթիչներ, առաջնորդներ ըլլան, պէտք է որ հաւատան իրենց կոչումին նուիրակներին, պէտք է որ ամէն ինչ մեծ, մաքուր ու բարոյական ըլլայ անոնց մէջ: Եւ պիտի ըսենք Ռոստոմովին հետ:—«Արուեստը մարդկային կեանքին բարոյական մէկ օճիկն է եւ իր նպատակն է մարդոց եղբայրական միութիւնը»:

ՕՍԻՐ-ԼՈՒՐԻՆ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ՀԱՅՏՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԼՈՒՍԱԿԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ-ԲՐԻՒԿԵՐԻ ՅՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՏԷԼԷԳՐԱԿ ԵՒ ՊՕՐԱՆ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ ԵՒ ՊՕՐԱՆ ՊՕԵՐՆԵՐԸ ՅՈՒՍԱԿԱՌ

Այս առտուան թղթատարով տեղ մասնաձեւ վիճակի մէջ թերթը, որոնք Յունիս թուականը կը կրեն, հետեւեալ կարեւոր մանրամասնութիւնները կը բովանդակեն անգլիագործական այն հաշտութեան մասին, որու նկատմամբ հետազոտողները շատ կցկտուր տեղեկութիւններ միայն հաղորդեցին անկից առաջ:

Լոնտոնի մէջ, յունիս Յերկշարթի օրը երեւոյթանալիս ժողովի սրահը լեցուած է միջնաբերանը Պատերազմական նախարար Պրոտերը, զանաւային առաջին լորտ Պալմերը եւ գաղթային նախարար Չեմպլընը, ժողովարարին մէջ երեւալուն կ'ընդունուին հաւանութեան աղաղակներով: Մասնաւորաբար Չեմպլընը փոթորկալոյց համակրական ցոյցերու առարկայ կ'ըլլայ: Ասոր վրայ Պալմերը կը կարգայ, ստորագրուած պայմանագրութիւնը, որով պիտի պատերազմիկները անձնատուր կ'ըլլան, եւ որ ընդունուած է բրիտանական կառավարութեան կողմէ: Կարգացուած պայմանագրութիւնը հետեւեալն է.—

ՅՕԴՈՒՄ 1.—Պատերազմի դաշտին վրայ զանաւան Պօքրները իսկուի վար կ'առնեն իրենց զէնքերը եւ կը յանձնեն բոլոր թնդանութիւնները, զէնքերը, պատերազմական պարանքները, որոնք կամ իրենց ձեռքը եւ կամ իրենց հակառակութեան ներքեւ կը գտնուին կը հրաժարին: Ետեւորտ թագաւորին իշխանութեան գէտ որ եւ է անհնազանդութեան եւ զայն կը դաւանին իր իրենց օրինական վեհապետը (Հաւանութեան աղաղակներ):

ՅՕԴՈՒՄ 2.—Թրանսիլանի եւ Օւրանի մասնաւորները զուրա, պատերազմի դաշտին վրայ գտնուած բոլոր Պօքրները եւ բոլոր պատերազմական զինքները, որոնք ներկայիս հարաւային Աֆրիկէն զուրա տեղ մը կը գտնուին եւ Պօքր քաղաքացի են, եթէ Էտուրտ թագաւորին հպատակ ըլլալը ընդունին: Եւ յայտարարեն, հարաւային Աֆրիկէ պիտի վերադարձուին, փոխարինութեան եւ դուրսութեան պէտքերը հայթայթուած ըլլալուն պէս:

ՅՕԴՈՒՄ 3.— Հպատակութիւն յայտնելով հարաւային Աֆրիկէ վերաբարձող Պօքրները չպիտի զրկուին իրենց անհատական ազատութիւնէն ինչպէս նաեւ սեփականութիւններէն: (Հաւանութեան ընդգիծողներու նստաբաններէն):

ՅՕԴՈՒՄ 4.— Հպատակութիւն յայտնելով հարաւային Պօքրներուն հանդէպ ոչ քաղաքային ոչ ալ պատժական դատաւարութիւն տեղի պիտի ունենայ, իրենց՝ պատերազմի միջոցին կատարած գործերուն համար: Այս յորուածը սակայն չի վերաբերի այն ատեսակ արարքներու որոնք հակառակ են պատերազմական սովորութեանց եւ որոնք պատերազմից զաղբիւն անմիջապէս վերջը պիտի դատուին զինուորական տեսանիւն առջեւ:

Այս պայմաններուն ընթերցումէն վերջ գանձային առաջին լորտը կը շարունակէ.— Հօրանտական լեզուն (Վալի լեզու) Թրանսիլանի եւ Օւրանի գաղթականութեան այն հարաւային վարժարաններուն մէջ պիտի ուսուցուի, ուր ծնողները կը վստահուին անոր ուսուցումը եւ թոյլատրելի է միւսնոյն ստեղծ, դատարաններուն մէջ ալ գործածել հողանտները, եթէ իրաւունքը մը պաշտպանական համար անհրաժեշտ է:

Թրանսիլանի եւ Օւանի մէջ զատ-նուող այն անձներին թոյլատրելի է զէնք կրելը, որոնք իրենց ազատութեան թեան համար պէտք ունին անոնց, պայմանաւ որ օրինաւոր կերպով առած ըլլան, իրենց զէնք կրել արժանուած ըլլալը ցոյց առուող պաշտանական արտանշակները:

Կարելի եղածին չափ չուտ պէտք է որ զինուորական վարչութեան տեղապարտայինը հաստատուի, պայմաններուն ներքին պէս, եւ պէտք է ներկայացուցական կառավարութիւն մը հաստատուի որ առաջնորդէ տեղական ինքնավարութեան:

Այն խնդիրը թէ արդեօք բնիկներն ալ ընտրական իրաւունք պիտի ունենան,

նախ, այս կէտը տեղական ինքնավարութեան հաստատութիւն վերջ միայն պիտի ճշդուի:

Պատերազմական ծախքերը վճարելու համար քաղաքիկ տուրքեր չպիտի դրուին, Թրանսիլանի եւ Օւանի գաղթականութեան մէջ գտնուած հողային սեփականութեանց վրայ:

Պայմաններուն ներքին պէս, իւրաքանչիւր վարչային շրջանակի մէջ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, որուն պիտի նախագահէ կառավարական պաշտօնեայ մը, եւ որուն մէջ ներկայացուած պիտի ըլլան յիշեալ շրջանակին բնակիչները, եւ մասնաւոր նպատակ պիտի ունենան օժանդակել ամենուն, զանոնք իրենց ծննդավայրերը փոխադրուելու համար, եւ անուրի, անկարան հունտ եւ ուրիշ անհրաժեշտ բաներ տալ անոնց, որոնք պատերազմին պատճառով կարօտ մնացած են եւ այս կերպով կարելիութիւնը տալ, որ պէս զի անոնք, առաջուան պէս կանոնաւոր կերպով վերական իրենց զբաղմանց: Անգլիական կառավարութիւնը Յմիլիոն ոսկի պիտի արամագրէ յանձնաժողովին եւ պիտի թոյլատրէ օրպէս զի այն բոլոր արժեթուղիները, որոնք 1901 թ. օրէնքին հիման վրայ հրապարակ եւրան Հարաւային Աֆրիկէան հանրապետութեան մէջ, եւ բոլոր սպանդուկողմէ կամ հրամանի վրայ տրուած ընդունելութեան թուղթերը յանձնուին կառավարութեան կողմէ: Նշանակուած իրաւադիտական յանձնաժողով մը լինել վերոյիշեալ պարտաթուղթերը կամ ընդունելութեան թուղթերը յանձնաժողովին կողմէ իր արդար փոխարինութեան մը կամ իր արժեքաւոր փոխարինութեան մը տրուած ըլլալը ընդունուին, պիտի նկատուին իր արդարացի պատերազմական կորուստները, որոնք առաջին անգամ տրուած է:

Բայց ի վերջ նշանակուած Յմիլիոն ոսկին, կառավարութիւնը պատրաստ պիտի ըլլայ, իր փոխաւորութեան կանխավճարները ընել, ի վերջ նշանակուած հպատակներուն համար:

Հայտնութեան կնքման պաշտօնական յայտարարութեան մասին հետեւեալը կը հետագրուի: ԼՈՒՍՈՒՆ, 2 յունիս.— Թագաւորական յայտարարութիւն մը տեղի ունեցաւ եւ կառուի չէ տեղեկանալ թէ արդեօք զիտուութիւն կ'ալ տեղեկանալ յայտարարութեան մը իր բոլոր ձեռնարկներով իրաւունքով կատարելու: Թագաւորին արամագրութեան մասին եղած պաշտօնական զեկոյցը եւ խորհրդարանին մէջ հաղորդուածը կը նկատուին ամենէն աւելի, անձնատուութեան պայմանները հաղորդուելու միակ ձեւը:

Լորտ Պալմեր, յետոյ հետեւեալը կը յայտարարէ.— Կարգ մը կարեւոր կէտեր կան, որոնք չեն գտնուիր հիմա կարգացուած պաշտօնական դրութեան մէջ, որ չարաթի իրիկուն ստորագրուած վաւերագիրն է: Կառավարիչ Միլնը հետադիւր մը ուղղութիւն է գաղթային նախարար Չեմպլընին, որ կ'ամբողջացնէ իրաւունքն ու պաշտօնական գրութիւնը եւ որ հետեւեալը կը բովանդակէ.— «Երազարուած պայմանագրութեան մէկ օրինակը Պօքր պատուիրակներուն յանձնելու վերջը, իրենց հետեւեալ յայտարարութիւնը կարգային, եւ անոր մէկ օրինակն ալ ստի իրենց»:

Յայտարարութիւնը հետեւեալն էր.— Բարեկուստ գաղթականները եւ նաղալի այն գաղթականները, որոնք ազատութեան մասնակից էին եւ որոնք անհնազանդ եղան, եթէ իրենց գաղթականութիւնը վերադառնան, իրենց գաղթականութեան օրէնքներուն համաձայն տրուելու: Բարեկուստ պիտի ենթարկուին Բրիտանական հպատակներու, որոնք թընդանալներուն միացած են, Բրիտանական կայսրութեան այն մասի դատարաններուն տեսնելու: Բրիտանական կառավարութեան իրաւունքն է Բարեկուստ կառավարութեան թէ, ի մասին այն տեսակ Բրիտանական հպատակներուն, որոնք հիմա պատերազմի գաղթական վրայ կը գտնուին, կամ թէ անհնազանդ եւ զան են կամ թէ 1901 ապրիլ 12-ին ի վերջ գտնուած են, իր դիտարարութիւնները հետեւեալներն են.— Պաղթ զինուորները անհնազանդ ըլլալէ կամ զէնքերը յանձնելու վերջը, իրենց անհնազանդ եղած տեղի վարչային շրջանակի դատարանները ներկայութեան պէտք է ստորագրեն պաշտօնական թուղթ մը որով կ'ընդունին իրենց պետութեան դէմ յանցանքի մէջ գտնուած ըլլալին: Այս տեսակներու պատիւը պիտի ըլլայ պայմանաւ որ մարդատուութիւն կամ այն տեսակ արարք մը գործած չըլլան որ քաղաքակրթիկ պատերազմիկութեան կէտէն զուրկ ըլլայ, միայն ցրած վտարում մը ընտրողներու ցոյցակէն, եւ խորհրդարանական, նախաձեռնութեան թուղթով կառավարութեան թուղթով:

Եւ արդային Պօքրները, հայտնութեան կնքուելէն վերջ, բնական է որ չանկան է զինուոր թէ ինչ վերաբերումներ մը ցոյց կուտան: Այս առթիւ կը հետագրուի: ԼՈՒՍՈՒՆ, 2 յունիս.— Քրիկէրը առողւան մին արթնացողին եւ երբ հաշտութեան կնքուած ըլլալու լուրը հաղորդեցին իրեն, բացառուելով խեղճ ծերունին.— «Աստուած իմ անկարելի է»:

ԲԱՐԻՂ, 2 յունիս.— Տօթիկ Լէյտոն, որ Բարդի մը գտնուել, այս զինուոր մասնաւոր անձէ մը իմացաւ հայտնութեան կնքուած ըլլալը: Նախ յայտարարեց թէ չի հաւատար ժողովուրդը չի հրաժարել իր անկարելութիւնէն:

ԳԱՐԻՂԱՅԻՆ ՏՈՒՎԱՆԻՔԻ ՇՆՈՐՀԱՆՈՒՄ.— Ասկէ մէկ երկու տարի առաջ կայա-հրանաւու մարդահամարի նոր կանոնա-գրութեան գրուեցաւ, եւ այն տեսնելու համար արագորդուեցին անոնք որ միջնա-այն առնել արձանագրել չեն առած իրենց առհերք, ծնունդները, բնականաբար փոփոխութիւնները, եւն, եւն, առ առաւելին հնդկ մասունք մէջ զիմեն պաշտօնատուները: Եւն, այն արձանագրութիւնները կատարուելու համար, որովհետեւ այդ հինգ առնել արձանագրութեան մասին իրաւունքը չի հաւատար ժողովուրդը չի հրաժարել իր անկարելութիւնէն:

Գաղթականութիւնը ստորագրուելու համար կ'առնուին զատարաններու՝ որոնք այս առթիւ օրէնքի հիման վրայ պիտի կազմուին: Այսպիսիներուն պատիւը ձգուած է ամբողջութիւնը զերեք զատող զատարաններուն, պայմանաւ որ մասնաւոր պատիւ չըլլայ սակայն: Նաղալի կառավարութիւնը սա կարծիքն է թէ ազատութիւնը գաղթականներին օրէնքներուն համար տեղեկութիւնը հետագրուի: Պալմեր, յետոյ շարունակեց.—

Պայմանագրութիւնը ստորագրուելու համար եւ Միլնը կողմէ, յանուն անգլիական կառավարութեան, Սթէյնի, Տէլէգրի, Օլիվիէի եւ Հէրնսի կողմէ, յանուն Օրանի ազատ հանրապետութեան, Շալը Պուրկերի, Ռէյ-ցի, Լուի Պոթայի եւ Տըլարէի կողմէ յանուն Թրանսիլանի կառավարութեան:

Բէմպլըն Պէրրուէն կը շնորհաւորէ թագաւորը եւ իր երկիրը, կնքուած պայմանագրութեան համար եւ կը յայտարարէ թէ ինչպէս պարտաւրային խորհրդարանին ներկայացուելու իրեն կը վերապահէ զիտուութիւնները:

Լօքմոտարի այն հարցման վրայ թէ արդեօք ժողովը չ'ուզէր միջնա-այն արդար փոխարինութեան մը տրուած ըլլալը ընդունուին, պիտի նկատուին իր արդարացի պատերազմական կորուստները, որոնք առաջին անգամ տրուած է:

ԼՈՒՍՈՒՆ, 2 յունիս.— Թագաւորական յայտարարութիւն մը տեղի ունեցաւ եւ կառուի չէ տեղեկանալ թէ արդեօք զիտուութիւն կ'ալ տեղեկանալ յայտարարութեան մը իր բոլոր ձեռնարկներով իրաւունքով կատարելու: Թագաւորին արամագրութեան մասին եղած պաշտօնական զեկոյցը եւ խորհրդարանին մէջ հաղորդուածը կը նկատուին ամենէն աւելի, անձնատուութեան պայմանները հաղորդուելու միակ ձեւը:

Երեք տարուան մտահոգութիւններէ, զոհողութիւններէ, տաղանքներէ սպասումներէ վերջ, տարակուս չկայ որ հաշտութեան լուրը անգլիան տպաւորութիւն յառաջ պիտի բերէր Լոնտոնի մէջ: Անգլիոյ մայրաքաղաքը չանհիստահեալ իր բովանդակին այս առաւելութեան մասին եղած պաշտօնական զեկոյցը եւ խորհրդարանին մէջ հաղորդուածը կը նկատուին ամենէն աւելի, անձնատուութեան պայմանները հաղորդուելու միակ ձեւը:

ԼՈՒՍՈՒՆ, 2 յունիս.— Փոթորկալոյց ու գեղարուութիւնը կը շարունակուի փողոցներու մէջ: Բոլոր չէնքերը զրոյշաղարարուած են: Թագաւորութեան հանդէսներու երկիրին համար սահմանուած լուսավառութիւնը այս իրիկուն տեղի կ'առնուի: Հակառակ մանչ ջանքերու Չեմպլընը ամենէն ընդունալիս արուեստագէտը անուն Մասնաւոր արտագրութեան մը ընդունուեցաւ ժողովուրդին կողմէ, նաեւ Պալմեր:

Նախարարական խորհուրդը միայն եւ իր քաղաքի մասնաւոր, ուրիշ վերջ նախարարներուն մէջ մտքը Սթէյնը ձեռնարկ պատրու զնայ, ուր թագաւորը հանդիսաւոր ընդունուելութեան մը ըրաւ անոնց: Լոնտոնի մէջ ընդհանուր փառանք կը յայտնուի օրպէս զի Տէլէգրի եւ Պոթայ, իւրաքանչիւր թագաւորութեան հանդէսներուն առթիւ ներկայ գտնուին Լոնտոնի մէջ:

Վերին ստիճանի հանդիսաւոր հանգումներով մը տեղի ունեցաւ Լորտերու ժողովին գումարումը, որուն ներկայ էին նաեւ Կալէքի իշխանը եւ Բէմպլընի զուգը:

Եւ արդային Պօքրները, հայտնութեան կնքուելէն վերջ, բնական է որ չանկան է զինուոր թէ ինչ վերաբերումներ մը ցոյց կուտան: Այս առթիւ կը հետագրուի: ԼՈՒՍՈՒՆ, 2 յունիս.— Քրիկէրը առողւան մին արթնացողին եւ երբ հաշտութեան կնքուած ըլլալու լուրը հաղորդեցին իրեն, բացառուելով խեղճ ծերունին.— «Աստուած իմ անկարելի է»:

ԲԱՐԻՂ, 2 յունիս.— Տօթիկ Լէյտոն, որ Բարդի մը գտնուել, այս զինուոր մասնաւոր անձէ մը իմացաւ հայտնութեան կնքուած ըլլալը: Նախ յայտարարեց թէ չի հաւատար ժողովուրդը չի հրաժարել իր անկարելութիւնէն:

ԳԱՐԻՂԱՅԻՆ ՏՈՒՎԱՆԻՔԻ ՇՆՈՐՀԱՆՈՒՄ.— Ասկէ մէկ երկու տարի առաջ կայա-հրանաւու մարդահամարի նոր կանոնա-գրութեան գրուեցաւ, եւ այն տեսնելու համար արագորդուեցին անոնք որ միջնա-այն առնել արձանագրել չեն առած իրենց առհերք, ծնունդները, բնականաբար փոփոխութիւնները, եւն, եւն, առ առաւելին հնդկ մասունք մէջ զիմեն պաշտօնատուները: Եւն, այն արձանագրութիւնները կատարուելու համար, որովհետեւ այդ հինգ առնել արձանագրութեան մասին իրաւունքը չի հաւատար ժողովուրդը չի հրաժարել իր անկարելութիւնէն:

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՈՆ.— Անտիքինի (Հալէպ) գալ-մագաթ անուանեցաւ Հորանի գալմագաթ Ալի Ռիզա Էֆ., որուն յաջորդեց Անտէրինի գալմագաթ Մամուտ Ճէլալէտին պէր: Երկրի գաւառին նախական Պատ-ժագաթ Ատենի նախագահ անուանեցաւ Գոզանի նախական պատմագաթ ատենի նախորդ նախագահ Թէլֆիզ պէյ:

ՊԱՏՈՆԱՆԵՐԱՆ.— Դ. Կարգի Օսմանիէ պատմագաթին արուեստը, ինչպէս կարգ-բերու քննիչ յանձնաժողովին անգամ Մէհ-մէտ Սալիմ Էֆ.:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՄՈՒՄ

«Փուլաթ Փաշայի» անցեալ փետրուար ամսոյ ՅՅԻՆ, իր կողմէ մարդիկ զինելով, Շահաթաթ Պաշայի կողմի բնակարանէն ոստիկանական պաշտօնեաներուն դէմ զէնք, ընդլուրէր եւ գաղափար գործածել եւ երեք հոգիներ վիրաւորել թուած

